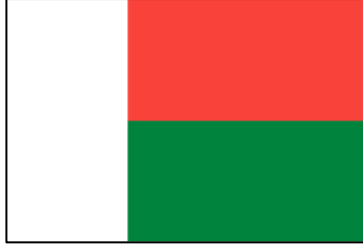

MADAGASKAR

SU ÜRÜNLERİ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

2026

Antananarivo Ticaret Müşavirliği

İÇİNDEKİLER

1. Madagaskar Su Ürünleri Sektörüne Genel Bakış	1
2. Madagaskar'ın Sektörde Dış Ticareti.....	2
2.1 Madagaskar'ın 4'lü GTİP Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler	2
2.2 Madagaskar'ın 4'lü GTİP Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler	4
2.3 Madagaskar'ın Sektörde En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke.....	5
2.4 Madagaskar'ın Sektörde En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke.....	5
3. Su Ürünleri Sektöründe Pazarın Yapısı ve Pazara Giriş	6
3.1 Sektörde Perakende Satış, Toptan Satış ve Dağıtım	6
3.2 Sektörde Ortalama Fiyatlar	6
3.3 Sektörde Başlıca Aktörler	7
3.4 Tüketici Tercihleri.....	8
3.5 Hedef Bölgeler ve Şehirler.....	8
3.6 Sektörün Önemli Kurum ve Kuruluşları	9
3.7 İlgili Oda/Birlik/STK İletişim Bilgileri, İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar	10
3.8 Önemli Fuarlar	10
3.9 Madagaskar'da İhale Süreci.....	11
4. Pazara Giriş.....	12
4.1 İthalatta Zorunlu Belgeler ve İzinler	12
4.2 İthalat Sürecinde Bilgi Sistemlerinin (GasyNet ve MIDAC) Kullanımı.....	14
4.3 Sektörde Sevk Öncesi İnceleme	15
4.4 Standartlar	15
4.5 Etiketleme ve ambalajlama	15
4.6 Lojistik	15
4.7 Dağıtım Kanalları ve Perakende	16
4.8 Reklam ve Pazarlama.....	16
4.9 Vergiler (Gümrük Vergisi ve Diğer Vergiler).....	16
4.10 Madagaskar'a Yapılan İthalatta Ödeme İşlemleri/Kısıtlamalar	17
4.11 Tarife Dışı Engeller.....	17
5. Su Ürünleri Sektöründe İhracatçılarımız İçin Fırsat ve Tehditler	18
6. Sonuç: Türkiye–Madagaskar Su Ürünlerinde Ticaret Geliştirilebilir mi?	19
7. Faydalı Linkler.....	20

1. Madagaskar Su Ürünleri Sektörüne Genel Bakış

Madagaskar, 5.600 kilometrelik kıyı şeridi ve 1 milyon kilometrekareyi aşan Münhasır Ekonomik Bölgesi (MEB) ile Afrika'nın önemli su ürünleri potansiyeline sahip ülkelerinden biridir. Ülkenin balıkçılık ve akuakültür sektörü özellikle kıyı bölgelerinde ekonomik ve sosyal açıdan kritik bir rol oynamaktadır. Balıkçılık; kırsal istihdam, ihracat gelirleri ve yerel geçim kaynakları açısından büyük önem taşımaktadır. Buna rağmen sektör halen büyük ölçüde geleneksel üretim yapısına dayanmaktadır.

Sektör; deniz balıkçılığı, iç su balıkçılığı (göl ve nehir balıkçılığı) ile su ürünleri yetiştiriciliğini kapsamaktadır. Ülkenin toplam su ürünleri üretimine dair resmi bir veri bulunmamakla birlikte, basın yayın organlarına yansıyan verilere göre toplam balıkçılık ve su ürünleri üretiminin yıllık yaklaşık 150.000 – 170.000 ton seviyesinde olduğu tahmin edilmektedir. Yetkili kurumlar ve sektör kaynakları, Madagaskar'ın sürdürülebilir kullanılabilir su ürünleri potansiyelinin yaklaşık 200.000 ton civarında olduğunu belirtmektedir.

Dünya Bankasının 2020 yılında yayımladığı bir yazıya göre Madagaskar'da balıkçılık sektörünün yıllık üretim kapasitesi yaklaşık 750 milyon ABD doları seviyesinde olup, bu rakam ülkenin gayrisafi yurt içi hasılasının (GSYH) %6-7'sine karşılık gelmektedir. Aynı zamanda sektör, Malgaş halkının beslenmesi ve gıda güvenliği açısından da kritik öneme sahiptir. Toplam hayvansal protein tüketiminin yaklaşık %20'si balıkçılık ürünlerinden karşılanmaktadır.

Su ürünleri sektörü, Madagaskar'ın kıyı ekonomisi ve istihdamı açısından stratejik öneme sahiptir. Sadece bu sektörden edindiği gelirle yaşamını sürdüren sayısız balıkçı köyü bulunmaktadır. Sektörün, yaklaşık 150.000 balıkçı dahil olmak üzere doğrudan ve dolaylı şekilde yaklaşık 2 milyona yakın kişinin geçim kaynağını oluşturduğu tahmin edilmektedir. Söz konusu topluluklar genellikle ülkenin en kırılgan ve marjinal kesimleri arasında yer almakta; çoğunun gelirlerini çeşitlendirmelerine imkân verecek tarım arazisi gibi başka varlıkları bulunmamaktadır. Üretim yapısında geleneksel (artisanal) balıkçılık hâkim durumdadır ve bu üretim şekli toplam üretimin yaklaşık üçte ikisini (%65–67) oluşturmaktadır. Küçük ölçekli kıyı balıkçılığı özellikle yerel tüketim açısından önem taşıırken, yarı endüstriyel ve endüstriyel balıkçılık daha sınırlı hacimde faaliyet göstermekte ve ağırlıklı olarak ihracata yönelmektedir. Endüstriyel segmentte özellikle karides, ton balığı ve yüksek katma değerli deniz ürünleri öne çıkmaktadır.

Deniz ürünleri sektörü aynı zamanda ülkenin önemli döviz kaynaklarından biridir. Başlıca ihraç ürünleri arasında: karides, yengeç, ton balığı, ahtapot ve kalamar yer almaktadır. Özellikle Madagaskar karidesi, Avrupa ve Asya pazarlarında kaliteli ürün kategorisinde değerlendirilmektedir.

Buna karşın ülkede kişi başına balık tüketimi hâlen düşük seviyededir. Yıllık kişi başına tüketimin yaklaşık 7 kg civarında olduğu, bunun da Afrika ortalaması olan yaklaşık 11 kg'ın altında kaldığı belirtilmektedir. Hükümet, özellikle su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi, iç dağıtım altyapısının iyileştirilmesi ve kırsal bölgelerde protein erişiminin artırılması yoluyla bu rakamı orta vadede kişi başına yaklaşık 11 kg seviyesine çıkarmayı hedeflemektedir.

Artan nüfus ve yükselen gıda talebi karşısında Madagaskar hükümeti, balıkçılık ve akuakültür sektörünü stratejik büyüme alanı olarak tanımlamıştır. Bu kapsamda kabul edilen ulusal eylem planında, özellikle akuakültür yatırımlarının artırılması yoluyla toplam üretimin 2028 yılına kadar yaklaşık 300.000 ton seviyesine çıkarılması hedeflenmektedir. Plan çerçevesinde karides yetiştiriciliği, tilapia üretimi, iç su yetiştiriciliği, soğuk zincir altyapısı, kıyı lojistiği, işleme kapasitesi öncelikli gelişim alanları olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte, aşırı avlanma, zararlı balıkçılık uygulamalarındaki artış ve deniz habitatlarının yaygın şekilde tahrip edilmesi, bölgedeki birçok kıyı balıkçılığı kaynağının gerilemesine neden olmuştur.

2. Madagaskar'ın Sektörde Dış Ticareti

2.1 Madagaskar'ın 4'lü GTİP Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler

Deniz ürünleri, GTİP (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) kodu olarak 03'üncü fasıl (Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar) altında sınıflandırılır ve bu bölüm, taze, dondurulmuş veya kurutulmuş balık türlerini, kabukluları, yumuşakçaları ve omurgasızları kapsar. İşlenmiş deniz ürünleri (konserveler) ise 16. Fasıl kapsamındadır.

Madagaskar'ın su ürünleri ithalatı (balık ve balıkçılık ürünleri), ülkenin balıkçılık ürünlerinde net ihracatçı olması nedeniyle toplam ithalatın küçük bir kısmını oluşturmaktadır.

Tablo 1: Madagaskar'ın Su Ürünleri İthalatı; 2025

4'lü GTIP	Tarife Açıklaması	İthalat Değeri (Bin \$)	Türkiye'den İthalatı (Bin \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
	Tüm İthalat	5.213.141	70.766	1.35
	Tüm su ürünleri	31.921	0	0
0303	Dondurulmuş balık (0304 pozisyonundaki balık filetosu ve diğer balık etleri hariç)	27.975	0	0
0306	Kabuklu deniz ürünleri, kabuklu olsun veya olmasın, canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya salamura içinde	421	0	0
0307	İnsan tüketimine uygun, hatta tütsülenmiş, kabuklu veya kabuksuz, canlı, taze, soğutulmuş yumuşakçalar	271	0	0
0305	İnsan tüketimine uygun, kurutulmuş, tuzlanmış veya salamura edilmiş balık; insan tüketimine uygun füme balık, Kıyılmış olsun veya olmasın, taze, soğutulmuş veya dondurulmuş balık filetosu ve diğer balık etleri.	168	0	0
0304	Taze veya soğutulmuş balık (0304 pozisyonundaki balık filetosu ve diğer balık etleri hariç)	167	0	0
0302	Canlı balık	44	0	0

1604	İşlenmiş veya konserve edilmiş balık; balık yumurtalarından hazırlanan havyar ve havyar ikameleri.	1.455	0	0
1605	Kabuklular, yumuşakçalar ve diğer sucul omurgasızlar, hazırlanmış veya muhafaza edilmiş (füme olanlar hariç)	45	0	0

Kaynak : Trademap

Madagaskar'ın 2025 yılında toplam su ürünleri ithalatı **31,9 milyon dolar** olmuştur. Madagaskar'ın su ürünleri ithalatının çok büyük kısmı (yaklaşık 28 milyon dolarlık kısmı) 0303 - **dondurulmuş balıktır**. Ayrıca 1,5 milyon dolar civarında işlenmiş veya konserve edilmiş balık ürünleri ithalatı vardır.

Madagaskar'ın dondurulmuş balık ithalatını daha iyi anlayabilmek adına miktar bazında ithalatın detaylarına bakmak yerinde olacaktır.

Tablo 2: Madagaskar'ın Balık İthalatı

GTIP	Ürün	2021 Miktar (ton)	2022 Miktar (ton)	2023 Miktar (ton)	2024 Miktar (ton)	2025 Miktar (ton)
030343	Dondurulmuş çubuk orkinos veya çizgili karınlı orkinos "Euthynnus - Katsuwonus- pelamis"	13.755	10.242	15.411	14.789	11.239
'030342	Dondurulmuş sarı yüzgeçli orkinoslar "Thunnus albacares"	5.148	4.271	5.433	4.517	5.017
'030344	Dondurulmuş büyükgözlü orkinoslar "Thunnus obesus"	1.003	761	1.080	785	923
'030341	Dondurulmuş albacore veya uzun yüzgeçli orkinoslar "Thunnus alalunga"	-	-	-	-	8
	Toplam	19.914	15.275	21.924	20.101	17.187

Kaynak : Trademap

Tablo 2 aracılığıyla Madagaskar'ın balık ithalatının ağırlıklı olarak dondurulmuş orkinos türlerinden, özellikle çubuk orkinos/skipjack (*Katsuwonus pelamis*) ve sarı yüzgeçli orkinos (*Thunnus albacares*) olduğu görülmektedir.

Bu durum Madagaskar pazarında dondurulmuş, büyük hacimli balık ürünlerine talep olduğunu, yerel üretimin güçlü olmasına rağmen, iç tüketim, işleme sanayisi ve belirli ürün gruplarındaki arz ihtiyacı nedeniyle ithalatın da önemini koruduğunu göstermektedir.

2.2 Madagaskar'ın 4'lü GTİP Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler

Tablo 3: Madagaskar'ın Su Ürünleri İhracatı ; 2025

4'lü GTİP	Tarife Açıklaması	İhracat Değeri (Bin \$)	Türkiye'ye İhracatı (Bin \$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
	Tüm İhracat	2.482.811	5.45	0.21
	Tüm su ürünleri	143.886	0	0
0306	Kabuklu deniz ürünleri, kabuklu olsun veya olmasın, canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya salamura içinde ...	78.887	0	0
0307	İnsan tüketimine uygun, hatta tütsülenmiş, kabuklu veya kabuksuz, canlı, taze, soğutulmuş yumuşakçalar ...	10.324	0	0
0303	Dondurulmuş balık (0304 pozisyonundaki balık filetosu ve diğer balık etleri hariç)	6.901	0	0
0304	Kıyılmış olsun veya olmasın, taze, soğutulmuş veya dondurulmuş balık filetosu ve diğer balık etleri.	1.855	0	0
0302	Taze veya soğutulmuş balık (0304 pozisyonundaki balık filetosu ve diğer balık etleri hariç)	1.180	0	0
0308	Kabuklular ve yumuşakçalar dışındaki sucul omurgasızlar; canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, ...	547	0	0
0305	İnsan tüketimine uygun, kurutulmuş, tuzlanmış veya salamura edilmiş balık; insan tüketimine uygun füme balık, ...	128	0	0
0301	Canlı balık	34		
1604	İşlenmiş veya konserve edilmiş balık; balık yumurtalarından hazırlanan havyar ve havyar ikameleri.	43.724	0	0
1605	Kabuklular, yumuşakçalar ve diğer sucul omurgasızlar, hazırlanmış veya muhafaza edilmiş (füme olanlar hariç)	306	0	0

Kaynak : Trademap

Madagaskar'ın 2025 yılında toplam su ürünleri ihracatı **143.886 milyon dolar** olmuştur. Türkiye'ye ihracatı ise bulunmamaktadır.

- Madagaskar'ın başlıca ihraç ürünleri :

Madagaskar'ın su ürünleri ihracatı özellikle iki ana ürün grubunda yoğunlaşmaktadır :

- HS 0306 – Kabuklu deniz ürünleri (çok büyük ölçüde karides, bunun dışında ıstakoz, yengeç vb.): 78,8 milyon dolar
- HS 1604 – İşlenmiş veya konserve edilmiş balık ve havyar ürünleri: 43,7 milyon dolar.

Diğer ürün grupları ise daha düşük ihracat değerlerine sahiptir:

- HS 0307 – Yumuşakçalar (ahtapot): 10,3 milyon dolar
- HS 0303 – Dondurulmuş balık: 6,9 milyon dolar
- HS 0304 – Balık filetosu ve diğer balık etleri: 1,8 milyon dolar

Veriler, Madagaskar’ın su ürünleri ihracatında önemli bir kapasiteye sahip olduğunu ve ihracatın özellikle kabuklu deniz ürünleri (GTİP 0306) ile işlenmiş balık ürünleri (GTİP 1604) üzerinde yoğunlaştığını göstermektedir.

2.3 Madagaskar’ın Sektörde En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Tablo 4: Madagaskar’ın sektörde ithalat yaptığı ilk 10 ülke (Gtip: 03; 16)

Ülke	İthalat Değeri 2025, Bin USD	Pay %
Fransa	16.793	52.6
İspanya	9.790	30.6
Seyşeller	1.794	5.6
Morityus	1.089	3.4
Çin	518	1.6
Endonezya	334	1.04
Area Nes	305	0.9
Fas	272	0.8
İspanya	233	0.7
Norveç	128	0.4
Dünya	31.921	100

Kaynak: Trademap

2.4 Madagaskar’ın Sektörde En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Tablo 5: Madagaskar’ın sektörde ihracat yaptığı ilk 10 ülke (Gtip: 03; 16)

Ülke	İhracat Değeri 2025, Bin USD	Pay%
Fransa	80.084	55,7
Almanya	15.939	11,1
Çin	9.563	6,6
Fas	6.040	4,2
İspanya	5.840	4,1
Morityus	4.310	3,0
Japonya	3.445	2,4
Hindistan	3.205	2,2
Fildişi Sahili	2.705	1,9
İtalya	2.140	1,5
Dünya	143.886	100

Kaynak: Trademap

Madagaskar'ın 2025 yılında su ürünleri sektöründe en çok ithalat yaptığı ilk üç ülke Fransa, İspanya ve Şeyseller olurken ihracatta ilk üç ülke Fransa, Almanya ve Çin olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre de ülkemizden Madagaskar'a su ürünleri ihracatı ve Madagaskar'dan ülkemize ithalat bulunmamaktadır.

3. Su Ürünleri Sektöründe Pazarın Yapısı ve Pazara Giriş

3.1 Sektörde Perakende Satış, Toptan Satış ve Dağıtım

Madagaskar'da deniz ürünlerinin pazarlanması iç pazar ve ihracat pazarı olarak ikiye ayrılır.

❖ İç Pazar:

Ülkede tüketilen balığın büyük bir kısmı, kıyı toplulukları ile göl ve nehir balıkçıları tarafından yapılan geleneksel balıkçılıktan elde edilmektedir.

Dağıtım kanalları şunlardır:

- Yerel pazarlar ve belediye pazarları
- Balıkçılar tarafından doğrudan satış
- Küçük tüccarlar
- Restoranlar ve oteller

Antananarivo (başkent) gibi büyük şehirlere balıklar genellikle kıyı bölgelerinden veya iç su balıkçılığı alanlarından nakledilir.

Pazarlama şekilleri şunlardır:

- Taze balık
- Kurutulmuş balık
- Tütsülenmiş balık

3.2 Sektörde Ortalama Fiyatlar

Balık ürünlerinin fiyatları balığın türüne, boyutuna, yakalanan mevsime ve bölgeye göre değişiklik gösterir. Antananarivo pazarlarında, tilapia gibi tatlı su balıklarının fiyatı genellikle kilogram başına 28.000 ile 37.000 ariary arasında değişmektedir.

Tablo 6: Madagaskar'da deniz ürünlerinin ortalama fiyatları (2025)

Ürün	Tahmini Ortalama Fiyat (MGA/kg)	Açıklamalar / Kaynak
Taze Tilapia	~ 20.000 – 25.000 Ar	Antananarivo'daki çevrimiçi balık mağazasına göre
Karışık Balık (büyük tür)	~ 38.000 Ar	Yerel satıcıdan gelen stok ilanı

Ahtapot pazar)	(yerel	~ 16.000 Ar/kg	Facebook'ta bir balık satıcısının paylaşımı
Karides boy)	(orta	~ 31.000 – 36.000 Ar/kg	Yerel ilanlarda gözlemlenen fiyatlar
Balık fileto tür)	(yerel	~ 22.000 Ar/kg	Satıcı ilanına göre
Istakoz pazar)	(yerel	~ 25 000Ar – 40 000Ar/ kg	Güncel sabit fiyat yok

• Tilapia gibi tatlı su balıklarının fiyatları, Antananarivo'da diğer bazı Afrika şehirlerine veya ülkelerine kıyasla çok daha yüksektir. Bu durum, başkentin kıyı bölgelerinden uzaklığı ve taşıma maliyetleri ile ilgilidir. (<https://2424.mg/alimentation-le-tilapia-vendu-jusqua-24-000-ariary-par-kilo-a-antananarivo-contre-6-000-a-9-000-ariary-en-afrique/>).

• Yaklaşık 32.000 Ar/kg civarında görülen karides ve deniz ürünleri (kafasız), genellikle özel balıkçılarda satılan ithal veya taze ürünlere yönelik güçlü bir talep olduğunu göstermektedir. (<https://www.globuya.com/MG/Antananarivo/401433970462947/Varotra-Fruits-De-Mer>).

• Ahtapot (~17.500 Ar/kg) ve balık filetosu (~24.000 – 26.000 Ar/kg) fiyatları, birçok yerel ticari ilanda görülen, pişirmeye hazır kaliteli ürünler için orta düzeyde fiyatları yansıtmaktadır. (<https://www.govserv.org/MG/Antananarivo/109239374878567/Ramora-Poissonnerie>).

3.3 Sektörde Başlıca Aktörler

Madagaskar balıkçılık sektörü, yaygın olarak görülen geleneksel balıkçılık ile daha yapılandırılmış ve ağırlıklı olarak ihracata yönelik endüstriyel balıkçılığın bir arada varlığıyla karakterize edilir.

Geleneksel balıkçılık, birçok kıyı topluluğu için temel geçim kaynağıdır ve iç pazarın tedarikinde hayati bir rol oynar. Bu balıkçılık türü, geleneksel teknikler ve küçük tekneler kullanan çok sayıda balıkçıyı istihdam etmektedir.

Buna paralel olarak, endüstriyel balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, önemli üretim ve ihracat kapasitesine sahip sınırlı sayıda şirket tarafından domine edilmektedir.

Karides, Madagaskar balıkçılık sektörünün en önemli ürünüdür. 2024 yılında Madagaskar, yaklaşık 3.065 ton karides ihraç ederek yaklaşık 22,5 milyon dolarlık gelir elde etmiştir; bu da karidesi ulusal ekonomi için en önemli deniz ürünlerinden biri haline getirmektedir (<https://www.foodbusinessmea.com/madagascars-shrimp-export-revenue-decline-amid-production-drop-hits-us22-5m/>).

Aşağıda, Madagaskar'daki deniz ürünleri sektörünün önde gelen şirketlerinden bazılarını gösteren bir tablo yer almaktadır.

Tablo 7: Madagaskar'daki deniz ürünleri sektörünün önde gelen şirketleri.

Şirket	Ana Faaliyet	Web Sitesi/ E-posta
Unima Group	Su ürünleri yetiştiriciliği, premium karides üretimi ve ihracatı	https://www.unima.com https://www.unima.com/contact
OSO Farming	Su ürünleri yetiştiriciliği ve karides ihracatı	https://www.oso-farming.com contact@oso-farming.com
Copefrito	Deniz ürünlerinin işlenmesi ve ihracatı (balık, kabuklular)	https://copefrito.com contact@copefrito.com
Groupe Refrigépêche Madagascar	Deniz ürünleri ihracatı, korunması ve dağıtımı	https://groupefrigepeche.mg/
Somapêche (Société Malgache de Pêcherie)	balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	www.gp-somapeche.mg dir@gp-somapeche.mg
Pêcheries de Nosy Be	Endüstriyel balıkçılık ve deniz ürünleri ihracatı	—

3.4 Tüketici Tercihleri

Tüketici tercihleri, iç pazara ve uluslararası pazarlara göre farklılık göstermektedir. Ulusal düzeyde, nüfusun büyük bir kısmının satın alma gücünün düşük olması nedeniyle deniz ürünleri tüketimi sınırlı kalmakta; kıyı bölgelerinde hane halkı, çoğunlukla yerel pazarlarda satılan taze, kurutulmuş veya tütsülenmiş balık tüketmektedir.

Karides veya ıstakoz gibi ticari değeri yüksek ürünler genellikle yerel tüketimden ziyade ihracata yöneliktir. Bu durum, bu ürünlere yönelik güçlü uluslararası talep ve iç pazardaki nispeten yüksek fiyatları ile açıklanabilir.

Yabancı pazarlarda tüketiciler, sıkı kalite ve sürdürülebilirlik standartlarına uyan ürünleri tercih etmektedir.

Dolayısıyla çevre sertifikaları ve kalite etiketleri, uluslararası pazarlara erişim için belirleyici unsurlardır. Örneğin Madagaskar karidesleri, üstün kaliteleri ve çevreye duyarlı üretim yöntemleriyle sıklıkla tanınmaktadır.

3.5 Hedef Bölgeler ve Şehirler

Madagaskar'daki balıkçılık faaliyeti, deniz kaynaklarının bol olduğu ve liman altyapısının ürünlerin ihracatını kolaylaştırdığı kıyı bölgelerinde yoğunlaşmaktadır.

Mahajanga şehri, özellikle karides üretimi ve ihracatı açısından endüstriyel balıkçılığın en önemli merkezlerinden biridir. Karides av sezonu her yıl burada resmen başlar ve bölgede faaliyet gösteren birçok şirketi harekete geçirir.

Toamasina limanı da deniz ürünlerinin lojistiği ve uluslararası pazarlara ihracatı konusunda merkezi bir rol oynamaktadır. Burası, ülkenin en önemli ticari limanı ve ihracat için hayati bir geçiş noktasıdır.

Güneybatıda Toliara bölgesi, özellikle ahtapot ve kıyı balıklarının avlanması gibi geleneksel balıkçılık faaliyetleriyle tanınmaktadır. Son olarak Nosy Be adası, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği için önemli bir bölge olmakla birlikte deniz ürünlerinin yerelde de tüketimini artıran yoğun bir turizm faaliyetine de sahiptir.

3.6 Sektörün Önemli Kurum ve Kuruluşları

Madagaskar'daki balıkçılık sektörü, kaynak yönetimi, araştırma ve sürdürülebilir kalkınma alanlarında faaliyet gösteren çeşitli kamu kurumları, uluslararası kuruluşlar ve STK'lar tarafından desteklenmektedir.

Sektörde başlıca kamu kurumları

Kurum	Görev
Balıkçılık ve Mavi Ekonomi Bakanlığı*	Kamu politikalarının hazırlanması, deniz kaynaklarının yönetimi ve su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi
Bölgesel Balıkçılık ve Mavi Ekonomi Müdürlüğü	Programların bölgesel düzeyde uygulanması
Balıkçılık Denetim Ajansı	Balıkçılık faaliyetlerinin denetimi ve kaçak avcılıkla mücadele

Kaynak: <https://was.org/Meeting/Program/PaperDetail/166884>

* Balıkçılık ve Mavi Ekonomi Bakanlığı: <https://www.mpeb.mg/>

Uluslararası kuruluşlar ve STK'lar

Sektörün sürdürülebilir kalkınmasını destekleyen birçok uluslararası kuruluş bulunmaktadır:

Kuruluş	Temel Faaliyetler
FAO	Sürdürülebilir deniz kaynakları yönetimi programları
Dünya Bankası	Balıkçılık ve su ürünleri projelerinin finansmanı
Fisheries Transparency Initiative (FiTI)	Deniz kaynakları yönetişiminde şeffaflık
Çevre STK'ları (örn. Blue Ventures, WWF)	Deniz ekosistemlerinin korunması ve topluluk temelli yönetim

Bu kuruluşların temel faaliyet alanları:

- Deniz kaynaklarının korunması
- Yasadışı balıkçılıkla mücadele
- Sürdürülebilir su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesidir.

Sürdürülebilir balıkçılığın teşvik edilmesi, balıkçılık değer zincirinin geliştirilmesi, deniz ve kıyı biyo-çeşitliliğinin korunması ve sorumlu su ürünleri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için çalışan başka STK'lar da bulunmaktadır.

3.7 İlgili Oda/Birlik/STK İletişim Bilgileri, İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Madagaskar'da deniz ürünleri sektöründe faaliyet göstermek isteyen şirketler için, güvenilir yerel ortaklar bulmak büyük önem taşımaktadır. Madagaskar'daki her türden şirketler hakkında bilgi edinmek için ülkenin önde gelen iş dünyası örgütlerinden biri olan GEM (Groupement des Entreprises de Madagascar) ve SIM (Syndicat Des Industries de Madagascar) gibi birliklerin üyeleri arasında tarama yapmak tavsiye edilmektedir. GEM; ulusal, bölgesel ve sektörel meslek kuruluşları, meslekler arası gruplar ve doğrudan üye şirketlerden oluşan bir konfederasyondur. SIM ise Madagaskar'daki sanayi ve ilgili faaliyetlerde yer alan şirketleri temsil eden bir birliktir. Ayrıca GEM üyesi olan “Groupement des Armateurs et Producteurs de Crevette de Madagascar (GAPCM) / Madagaskar Karides Armatörleri ve Üreticileri Grubu”, 1994 yılında kurulmuş profesyonel bir meslek örgütüdür. Başkenti Antananarivo'da yer alan bu grup, ülkedeki endüstriyel karides balıkçılığı ve karides yetiştiriciliği (akuakültür) sektöründeki tüm büyük işletmeleri temsil eder.

Yine sanayi ve ticaret odaları ile Madagaskar Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu, yerel firma bilgilerine erişmek için önemli kuruluşlardır ancak aktif ithalatçı firmaları tespit etmek kolay olmamaktadır. Ülkede açık ve kamuya erişilebilir kaynaklar çok sınırlı olup potansiyel alıcı firmalar ücretli abonelik gerektiren veri tabanları aracılığıyla da tarama yapabilmektedir. Ayrıca aşağıdaki bağlantılar üzerinden sektörde faaliyet gösteren firmalar taranabilir:

Odalar Rehberi: https://edbm.mg/partenaires_annuaire-des-groupements-professionnels/

İşletmeler Birliği: <http://www.gem-madagascar.com/membres>

Sanayiciler Birliği/Sendikası: <https://simmadagascar.mg/nos-membres/>

Firma Rehberleri: <http://www.madayp.com/>; <https://les-professionnels-de-madagascar.mg/entreprise>

Madagaskar Ekonomik Kalkınma Kurulu (Economic Development Board of Madagascar), yatırımların teşvik edilmesinde ve ülkede faaliyet göstermek isteyen yabancı şirketlere destek sağlanmasında merkezi bir rol oynamaktadır (<https://www.edbm.mg>).

Ticari partner bulmak için firmalarımızın Müşavirliğimizle temas kurması ve Madagaskar'ı ziyaret ederek potansiyel müşterilerle birebir yüzyüze görüşmeler yapması tavsiye edilmektedir.

3.8 Önemli Fuarlar

Madagaskar'da su ürünleri sektörüne özel bir fuar bulunmamaktadır. Madagaskar'da her yıl düzenlenen en önemli fuarlar arasında Madagaskar Uluslararası Fuarı (FIM), Madagaskar Uluslararası Turizm Fuarı ve Uluslararası Tarım Fuarı gelmektedir. Ulusal düzeyde, Madagaskar Uluslararası Fuarı ülkenin başlıca ekonomik etkinliklerinden biridir. Her yıl farklı faaliyet sektörlerinden şirketleri bir araya getirir ve yerel ürünler için önemli bir vitrin sunar.

Bunun yanı sıra Madagaskar Uluslararası Ekonomik Aktörler Fuarı, Uluslararası Konut Fuarı, Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık Fuarı da önemli diğer fuarlar arasında yer almaktadır. Ülkede bunların dışında da ulusal ve uluslararası ekonomik aktörlerin katıldığı, ikili görüşmeler ve ürün tanıtımı yapıldığı çeşitli ekonomik aktiviteler, organizasyonlar (bölgesel günler gibi) yapılmaktadır.

3.9 Madagaskar'da İhale Süreci

Madagaskar'daki ihaleler, esas olarak kamu sözleşmelerinde ihale, şeffaflık ve rekabet kurallarını belirleyen, 25 Ocak 2017 tarihli ve 2016-055 sayılı Kamu İhale Kanunu ile düzenlenmektedir. Kamu İhaleleri Düzenleme Kurumu / Autorité de Régulation des Marchés Publics (ARMP), Madagaskar'daki kamu ihalelerinden sorumlu düzenleyici kurumdur (<http://www.armp.mg/>).

Ülkede kamu alımları teorik olarak rekabete açık ihale usulleriyle yürütülmekle birlikte, uygulamada doğrudan temin, sınırlı teklif alma veya özel prosedürlerin de kullanılabildiği bilinmektedir.

Yasal Çerçeve ve Devletin Rolü: Madagaskar'da balıkçılık kaynakları, 2015-053 sayılı Balıkçılık Kanunu uyarınca devlet tarafından yönetilen ulusal bir miras olarak kabul edilmektedir. (<https://www.dcn-pac.mg/uploads/loi/5d836f7ded9833bafec7e9f6e7ad5b40.pdf>).

Devlet (Balıkçılık Bakanlığı aracılığıyla) üretim, işleme ve pazarlamayı düzenlemektedir. Bazı durumlarda (kamu programları, kantinler, ordu vb.) dolaylı veya doğrudan alıcı olarak müdahale edebilir. Aslında, devletin temel rolü düzenleyici ve kolaylaştırıcıdır, alıcı değildir. Devlete yapılan satışlar esas olarak kamu ihaleleri yoluyla gerçekleştirilir. Örneğin, kamu kurumları (bakanlıklar, hastaneler, okullar, ordu vb.) aşağıdakiler için ihaleler açar: balık tedariki, işlenmiş ürünler (konserve, karides vb.).

Devletin balıkçılık ürünleri satın aldığı özel durumlar: Madagaskar'da devlet, başta sosyal, kurumsal ve kalkınma görevleri kapsamında olmak üzere, çeşitli özel durumlarda balıkçılık ürünleri alıcısı olarak devreye girer.

Bir yandan, kamu gıda programları kapsamında, kamu yetkilileri, genellikle FAO veya Dünya Bankası gibi teknik ve finansal ortaklarla iş birliği içinde yerel balıkçılık ürünlerini satın almaktadır.

Bu alımlar, okul kantinlerine tedarik veya özellikle yetersiz beslenmeyle mücadeleyi amaçlayan beslenme programlarını desteklemek içindir. Önemli bir protein kaynağı olan balık, bu programlarda stratejik bir yer tutmaktadır.

Öte yandan, kamu kurumları da düzenli bir pazar oluşturmaktadır. Ordu, cezaevleri veya hastaneler gibi kurumlar, sorumlulukları altındaki kişilerin beslenmesini sağlamak amacıyla, balıkçılık ürünleri de dahil olmak üzere gıda maddelerini düzenli olarak satın almaktadır. Bu tedarik işlemleri genellikle kamu ihaleleri kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Son olarak, uluslararası bağışçılar tarafından finanse edilen projeler kapsamında da balıkçılık ürünleri satın alınmaktadır. Bu ürünler, özellikle su ürünleri yetiştiriciliği becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim amaçlı, yararlanıcı nüfusa yönelik hedefli dağıtımlar için veya balıkçılık sektörünün gelişimini teşvik etmeyi amaçlayan pilot projelerin uygulanmasında kullanılabilir.

Bu nedenle, devlete satış Madagaskar'da balıkçılık ürünlerinin ana pazarlama kanalı olmasa da sosyal ve kurumsal alanlarda ve uluslararası ortaklar tarafından desteklenen kalkınma girişimlerinde önemli bir kanal oluşturmaktadır.

4. Pazara Giriş

4.1 İthalatta Zorunlu Belgeler ve İzinler

Madagaskar'a dondurulmuş balık veya diğer su ürünlerinin ithalatı mümkündür ancak ürünün gümrükten çekilebilmesi için hem ticari hem de sağlık/veterinerlik mevzuatına uyulması gerekir. Uygulamada süreç, sıradan bir gıda ithalatına göre daha fazla kontrol içermektedir.

✚ **Madagaskar'da ithalat sürecinde aranan temel belgeler/işlemler aşağıdadır ((<https://www.pic.commerce.mg/fr/importer-madagascar-0>)):**

- ✓ **Fatura/Facture Commerciale** : Malların fiyatı, miktarı ve teslim koşullarını gösterir. Gümrük kıymetinin hesaplanması için zorunludur; ihracatçı tarafından düzenlenir.
- ✓ **Konşimento (Taşıma Belgesi) / Lettre de Transport**: Malların taşındığını gösterir; deniz taşımacılığında Bill of Lading, hava taşımacılığında Air Waybill kullanılır. Taşıyıcı tarafından düzenlenir.
- ✓ **Çeki Listesi (Paketleme Listesi) / Liste de Colisage** : Her kolinin içeriğini ve ağırlığını belirtir. Gümrük kontrolü ve boşaltma işlemleri için kullanılır. İhracatçı tarafından düzenlenir.
- ✓ **Menşe Şahadetnamesi / Certificat d'Origine** : Ürünün menşe ülkesini gösterir; gümrük vergileri ve tercihli ticaret anlaşmaları açısından gereklidir. İhracatçı ülke ticaret odası tarafından düzenlenir.
- ✓ **Gümrük Beyannamesi / Document Administrative Unique (DAU)** : Gümrüğe sunulan temel beyan belgesidir; malın cinsi, değeri, menşei ve GTİP kodu yer alır. GASYNET/SYDONIA sistemi üzerinden ithalatçı veya gümrük müşaviri tarafından hazırlanır.
- ✓ **Yük Takip Belgesi/ Bordereau de Suivi des Cargaisons (BSC)** : İthalat sürecinde BSC (Cargo Tracking Note) düzenlenmesi zorunludur. GasyNet sistemi üzerinden ihracatçılar tarafından oluşturulur, ithalatçılarca doğrulanır. BSC olmadan Madagaskar'a ithalat yapılamaz.
- ✓ **Vergi Ödeme Makbuzları**: Gümrük vergileri ve KDV'nin ödendiğini kanıtlar; işlemin tamamlanması için gümrüğe sunulur. İthalatçı tarafından alınır.

Balıkçılık ürünlerinin ülkeye ithalatı açısından, yalnızca standart gümrük belgelerine sahip olmak yeterli değildir. Balıkçılık ve Akuakültür Kanunu, balıkçılık ürünlerinin ithalat faaliyetlerinin Balıkçılık ve Akuakültürden sorumlu Bakanlığın iznine tabi olduğunu öngörmektedir. Ayrıca taze, dondurulmuş, işlenmiş veya dönüştürülmüş balıkçılık ürünlerinin ithalatı da önceden alınacak bir ithalat iznine tabidir. Balıkçılık sektörüne uygulanan sağlık mevzuatına göre, ithalatçı işletmenin yerine getirmesi gereken yükümlülükler olduğu gibi her ithalat işlemi yetkili bakanlık tarafından verilen bir izne ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca ihracatçı ülke tarafından düzenlenen bir sağlık sertifikasının da eşlik etmesi gerekmektedir.

✚ **Madagaskar'a Deniz Ürünleri İthalatında İlave Olarak Aranan Başlıca Belge ve İzinler:**

Dondurulmuş balık veya diğer su ürünlerinin Madagaskar'a ithalatında, standart ticari ve gümrük belgelerine ek olarak sağlık ve gıda güvenliği alanında bazı ilave şartlar bulunmaktadır. Öncelikle

ürünün insan tüketimine uygun olduğunu gösteren **resmi sağlık/veteriner sertifikası** bulunmalıdır. Bu belge ihracatçı ülkenin yetkili otoritesi tarafından düzenlenir.

İthalatçı firma, ürünün niteliğine bağlı olarak ilgili Madagaskar makamlarından **ithalat izni** almak zorundadır. Özellikle balık, kabuklu deniz ürünleri ve diğer su ürünlerinde veteriner ve sağlık kontrolleri uygulanmaktadır.

Ürünün Madagaskar'a girişinden sonra yetkili kurumlar tarafından gıda güvenliği kontrolleri, tüketilebilirlik incelemeleri ve gerektiğinde laboratuvar analizleri talep edilebilir. Riskli görülen sevkiyatlarda numune alınarak analiz yapılabilmektedir.

Bazı durumlarda ürünlerin liman veya gümrük deposundan ithalatçının deposuna aktarılabilmesi için AET (Autorisation Exceptionnelle de Transfert) alınması gerekebilir. Bu izin özellikle analiz veya sağlık kontrolü tamamlanmamış ürünlerde kullanılmaktadır.

Yetkili makamlar gerekli görürse radyoaktif kirlenme kontrolü, laboratuvar analizi, tüketilebilirlik sertifikası, ek sağlık incelemesi de isteyebilmektedir.

Özetle Madagaskar'a dondurulmuş balık/su ürünlerinin ithal edilebilmesi için gerekli belgeler:

- ✓ **Balıkçılıktan sorumlu Bakanlık tarafından verilen ithalat izni (ithalatçıdan),**
- ✓ **İhracatçı ülkenin yetkili makamlarınca düzenlenmiş sağlık sertifikası,**
- ✓ **Ticari fatura, paketleme listesi, konşimento, BSC gibi standart belgeler.**

Ayrıca varışta yapılabilecek sağlık ve laboratuvar kontrollerine dikkat edilmesi gerekmektedir.

Dış Ticarete ve İzin-Denetim Süreçlerinde Sorumlu Kurumlar :

➤ Balıkçılık ve Mavi Ekonomi Bakanlığı

- Görev: Balıkçılık sektörünün düzenlenmesi, balıkçılık ruhsatlarının yönetimi, üretim ve ihracat için sağlık standartlarının izlenmesi.
- Web sitesi: <https://www.pecche.gov.mg>

➤ Balıkçılık Sağlık Otoritesi (ASH)

- Görev: İhracata yönelik deniz ürünlerinin denetimi ve sağlık sertifikalandırılması. HACCP standartlarına uyumun kontrolü.
- İletişim: <https://www.haytic.mg/mpeb/autorite-sanitaire-halieutique-ash/>

➤ Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü / Sağlık Bakanlığı

- Görev: Gıda güvenliği ve yerel tüketim için sağlık standartlarının genel denetimi.

➤ Madagaskar Gümrük İdaresi

- Görev: Deniz ürünlerinin ihracatı ve ithalatı için belge ve sertifikaların kontrolü.
- Web sitesi: <https://www.douanes.mg>

4.2 İthalat Sürecinde Bilgi Sistemlerinin (GasyNet ve MIDAC) Kullanımı

GASYNET (GasyNet S.A.), Madagaskar’da gümrük işlemlerinin dijitalleştirilmesi, dış ticaretin izlenmesi ve şeffaflığın artırılması amacıyla kurulmuş bir kamu-özel ortaklığı (PPP) yapısında çalışan bilgi teknolojisi şirkettir. 2007 yılında Madagaskar Devleti ile SGS (Société Générale de Surveillance) iş birliğiyle kurulmuştur. GasyNet’in temel görevi, Madagaskar’daki gümrük işlemlerinin tüm aşamalarını dijital ortamda yönetmek için geliştirilen TradeNet sistemini işletmektir. Bu sistem, ithalatçı, ihracatçı, gümrük idaresi (Douanes Malagasy), liman işletmeleri, bankalar ve diğer kamu kurumlarını tek bir çevrimiçi platformda birleştirir.

Bu kapsamda kurulan GasyNet/TradeNet, Madagaskar’da tüm dış ticaret işlemlerini elektronik olarak yürütmek üzere kurulmuş bir “tek pencere/one-stop shop” sistemidir. GasyNet sistemlerinin kullanımı, Madagaskar Gümrük İdaresi tarafından zorunlu kılınmıştır. Yani Madagaskar’a yapılan her ithalat ve ihracat işlemi, GasyNet portalı üzerinden (<https://www.gasynet.mg> veya <https://bscmg.sgs.com>) önceden kaydedilmek ve doğrulanmak zorundadır.

MIDAC (Module d’Importation de Documents d’Autorisation et de Certification) ise bu sistem altında çalışan, Madagaskar’da dış ticaret işlemleri sırasında gerekli olan tüm izin, lisans, sertifika ve teknik uygunluk belgelerinin elektronik ortamda alınmasını sağlayan bir alt modüldür. GasyNet altyapısına entegre şekilde çalışan bu sistem, yaklaşık 15 farklı bakanlık ile denetim kurumunu birbirine bağlar. Böylece ithalat ve ihracat işlemlerinde gerekli olan tüm izin süreçleri çevrimiçi olarak yürütülür.

MIDAC’ın işleyişi: İthalatçı veya gümrük müşaviri, belirli bir ürün için gerekli belgeye (örneğin, ithalat lisansı, sağlık sertifikası, uygunluk belgesi vb.) MIDAC modülü üzerinden başvurur. Başvuru daha sonra ilgili kamu kurumuna (örneğin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Tarım Bakanlığı) iletilir. İlgili kurum, teknik veya idari incelemeyi yaptıktan sonra belgeyi onaylar ya da reddeder. Onaylanan belgeler doğrudan gümrük sistemine entegre edilir ve gümrük memurları tarafından elektronik olarak görülebilir.

MIDAC kullanımı her ürün için zorunlu değildir; yalnızca izin, ruhsat veya özel teknik kontrol gerektiren ürün gruplarında (örneğin kimyasallar, ilaçlar, bazı gıda ürünleri) uygulanır. Ancak izin veya uygunluk gerektiren mallar için, MIDAC başvurusu yapılmadan gümrük işlemi tamamlanamaz.

Madagaskar Ticaret Bilgi Portalı (PICM): 2024 yılı içinde Madagaskar Ticaret Bilgi Portalı / Portail d’Information Commerciale de Madagascar (PICM) hayata geçirilmiş olup, ülkenin ticaret düzenlemeleri, ithalat ve ihracat prosedürleri hakkında merkezi, erişilebilir ve kullanıcı dostu bir bilgi kaynağı sunan resmi bir platformdur. Bu portal, Madagaskar hükümeti tarafından, ticaretin şeffaflığını artırmak ve iş ortamını iyileştirmek amacıyla geliştirilmiştir. PICM’nin lansmanı, 30 Nisan 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bu tarihten itibaren portal aktif olarak kullanılmaktadır. Platform, kullanıcıların ithalat ve ihracat işlemleri için gerekli belgeleri çevrimiçi olarak doldurmasına, ticaretle ilgili güncel verilere erişmesine ve çeşitli prosedürler hakkında bilgilere ulaşmasına olanak tanımaktadır.

4.3 Sektörde Sevk Öncesi İnceleme

Madagaskar’a su ürünleri ithalatında süreç, ithalat öncesi izinler, sağlık sertifikaları ve varış sonrası sağlık/laboratuvar kontrolleri şeklinde işlemektedir. Bazı durumlarda ürünlerden numune alınması (Madagaskar’a numune gönderilmesi), laboratuvar analizi yapılması, tüketilebilirlik veya sağlık onayı verilmesi söz konusu olabilir. Ancak bunlar genellikle Madagaskar’daki yetkili kurumlar tarafından yürütülen sağlık ve risk kontrol süreçleridir. Malların sevkiyat öncesinde kontrol edilmesini gerektiren zorunlu bir sevk öncesi inceleme (pre-shipment inspection) yoktur.

4.4 Standartlar

Madagaskar’da hem ihracata hem de yerel tüketime yönelik balıkçılık ürünleri, sıkı sağlık standartlarına uymak zorundadır. Ülke, büyük ölçüde uluslararası standartlara, özellikle Codex Alimentarius standartlarına ve Avrupa Birliği’nin ihracat gerekliliklerine uyum sağlamaktadır. Sektörde faaliyet gösteren işletmeler, özellikle işlenmiş ürünler (karides, dondurulmuş balık vb.) için HACCP (tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları) ilkelerini uygulamak zorundadır.

Madagaskar Standartlar Bürosu (BNM), Madagaskar’da standartların geliştirilmesi, uygulanması ve sürdürülmesinden sorumludur. BNM, Codex Alimentarius, Çevre Mühendisleri Enstitüsü, Uluslararası Yasal Metroloji Örgütü ve Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO) gibi bölgesel ve küresel standart kuruluşlarında Madagaskar’ı temsil etmektedir. BNM, yeni standartlar oluştururken başta ISO tarafından belirlenenler olmak üzere uluslararası standartlara uymaktadır (<https://www.bnm.mg/>).

4.5 Etiketleme ve ambalajlama

Madagaskar’da deniz ürünlerinin etiketlenmesi, tüketicileri korumayı ve ürünlerin izlenebilirliğini sağlamayı amaçlayan gerekliliklere uygundur. Ambalajların üzerinde yer alan bilgiler Fransızca veya İngilizce olarak yazılmalı ve ürünün menşei, son kullanma tarihi, içeriği ve saklama koşulları gibi zorunlu bilgileri içermelidir. Ambalajlama konusunda, su ürünleri kalitesini korumak için vazgeçilmez olan soğuk zincirinin korunmasına özel önem verilir. Paketleme teknikleri, ürünlerin niteliğine ve mevcut altyapıya göre değişir; dondurmadan buz kullanımına, kurutma veya tutsülemeye kadar çeşitli yöntemler uygulanır.

4.6 Lojistik

Madagaskar’da su ürünleri sektörünün gelişimi açısından lojistik kritik bir rol oynamaktadır. Ülke dış ticaretinde ağırlıklı olarak deniz taşımacılığına, sınırlı ölçüde ise hava taşımacılığına bağımlıdır. Uluslararası ticaretin ana kapısı olan **Toamasina Limanı**, ülkenin en önemli ticarî limanıdır ve deniz yolu yük trafiğinin büyük bölümünü yönetmektedir. Bu liman, Madagaskar’ın ithalat ve ihracat akışında stratejik bir merkezdir ve toplam deniz ticaretinin büyük çoğunluğunu işler. Buna rağmen lojistik sistem çeşitli yapısal sorunlarla karşı karşıyadır:

- yüksek taşıma maliyetleri
- zayıf kara ulaşım altyapısı
- sınırlı soğuk zincir kapasitesi
- liman ve depolama verimsizlikleri

Bu nedenle balıkçılık ürünlerinin ülke içi dağıtım altyapısına zorluklara mücadele ederek yürütülmektedir. Taşıma genellikle kamyonlar, küçük yerel araçlar ve bazı kıyı bölgelerinde geleneksel yöntemlerle yapılmaktadır. Bu durum ürün kalitesini ve raf ömrünü olumsuz etkilemektedir.

4.7 Dağıtım Kanalları ve Perakende

Madagaskar'da deniz ürünleri pazarı büyük ölçüde kayıt dışı ve kısa tedarik zincirli bir yapıya sahiptir. Üretici ile tüketici arasındaki aracı sayısı oldukça sınırlıdır. Ürünlerin büyük kısmı, yerel açık pazarlar, küçük balıkçı tezgâhları, seyyar satıcılar üzerinden tüketiciye ulaşır.

Modern perakende kanalları sınırlı olmakla birlikte özellikle Antananarivo gibi büyük şehirlerde süpermarketleşme ve organize perakende kısmen gelişmektedir. Pazar yapısı büyük ölçüde tazelik, yakınlık, fiyat üzerine kurulu yerel tüketim alışkanlıklarını yansıtmaktadır.

Ticaret (ihracat ve ithalat) kısıtları : Su ürünleri dış ticareti çeşitli yapısal engellere tabidir:

- Sınırlı liman ve lojistik kapasite
- Verimsiz kara taşımacılığı
- Yüksek soğuk zincir maliyetleri ve yetersiz kapasite
- Sağlık ve kalite sertifikasyon zorunlulukları
- Bürokratik izin süreçleri

Bu nedenle ihracat ve ithalat faaliyetleri genellikle yalnızca kurumsal yapısı güçlü, lojistik kapasitesi olan firmalar tarafından gerçekleştirilebilmektedir.

4.8 Reklam ve Pazarlama

Madagaskar'da balıkçılık ürünleri sektöründe reklam ve pazarlamaya başvurma nispeten sınırlı kalmaktadır. Pazarlama, özenle hazırlanmış iletişim stratejilerinden ziyade, esas olarak satıcılar ve tüketiciler arasındaki yakınlık ve güven ilişkilerine dayanmaktadır. Satın alma kararında belirleyici kriterler esas olarak ürünlerin fiyatı, tazeliği ve bulunabilirliğidir. Bununla birlikte, özellikle işlenmiş veya ihracata yönelik ürünlerde, ürünlerin değerinin artırılması ve farklılaştırılmasına yönelik çabaların ortaya çıkmaya başladığı gözlemlenmektedir.

4.9 Vergiler (Gümrük Vergisi ve Diğer Vergiler)

Madagaskar'a ithal edilen su ürünleri, ürünün türüne ve yurtdışındaki ticaret anlaşmalarına bağlı olarak değişen oranlarda gümrük vergisine tabidir. Bu kapsamda **Türkiye'den ithal edilen ürünler için standart gümrük vergisi oranı genellikle yaklaşık %20 seviyesindedir.** Avrupa Birliği menşeli deniz ürünlerinde gümrük vergisi oranı; taze, dondurulmuş veya işlenmiş ürün kategorisine göre **%0 ile %20 arasında değişmektedir.**

Ayrıca, menşe ülkesine bakılmaksızın, tüm deniz ürünleri ithalatında **%20 oranında Katma Değer Vergisi (KDV)** uygulanmaktadır.

Bunun yanı sıra, ithalat işlemleri sırasında idari ve bürokratik süreçlerin uzun sürebileceği, gümrükte ek kontroller ve maliyetlerin doğabileceği göz önünde bulundurulmalıdır (*İdari ücretler, liman masrafları vb. toplam maliyete %2–5 ek yük getirebilir*).

4.10 Madagaskar'a Yapılan İthalatta Ödeme İşlemleri/Kısıtlamalar

Madagaskar'a yapılan ithalat karşılığında zaman zaman ödemelerin gecikmesi, malların limandan çekilmesinde gecikme nedeniyle demuraja sebep olunması, nadiren de olsa ödeme alınamaması vakaları ile karşılaşılabilir. Bu nedenle ihracatçıların güvenli yönetimleri tercih etmesi tavsiye edilmektedir.

Madagaskar'ın döviz rejimi/kontrolleri ve ithalatı düzenleyen ilgili mevzuatın bir gereği olarak mal ithalatına ilişkin döviz transferleri, ancak ithalatın fiilen gerçekleştiğinin/gerçekleşmekte olduğunun belgelerle kanıtlanması (konşimento gibi) halinde yapılabilir. Yine, ithalatçı tarafından yapılacak avans ödemesi, malların Madagaskar'a ithal edileceği, avansın bu ithalata mahsus olduğunu gösteren bir belge ile yapılabilir.

Madagaskar'a yapılan ithalat işlemlerinde yapılacak olan avans ödemelerinin tutarı açısından da bazı ödeme kısıtlamaları bulunmaktadır. Madagaskar Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından 2015 yılında çıkarılan "ARRETE N° 13312/2015-MFB/SG/DGT/DOF/SSOC Portant procédures et obligations en matière de domiciliation et de paiement des opérations d'importation de marchandises / Mal ithalat işlemlerinin bankaya kayıt (domiciliation) ve ödeme usulleri ile yükümlülüklerine ilişkin Karar"ın 18'nci maddesinde (Serbest havale yoluyla ödeme için özel kurallar):

"İthalat işlemlerinde avans ödemesi aşağıdaki sınırlar dahilinde yapılabilir:

- Tüm mallar için ticari işlemin tutarı 20.000 Euro veya daha düşükse, %100'e kadar;
- Ticari işlemin tutarı 20.000 Euro veya daha yüksekse:
 - Yatırım malları, yedek parçalar, hammaddeler ve sarf malzemeleri için %50'ye kadar,
 - Tüketim malları ve diğer ürünler için %30'a kadar.

Belirtilen sınırların üzerindeki avans ödemelerine ilişkin başka hiçbir istisna sağlanamaz." denilmektedir. Bu kapsamda, ithalatçılar uygulamada bu düzenlemeki kısıtlamalar çerçevesinde işlem yapmak durumundadır.

4.11 Tarife Dışı Engeller

Gelişmekte olan birçok ülke gibi, Madagaskar da gümrük vergileri ve ithalatta katma değer vergisi (KDV) yoluyla devlet gelirlerinden önemli bir pay almaktadır. Gümrük vergileri yüzde sıfır ile yirmi arasında değişmektedir. Madagaskar'ın ticarete önemli resmi gümrük dışı engelleri bulunmamakla birlikte, ortalamanın üzerindeki gümrük vergileri dolaylı bir tarife engeli oluşturmaktadır. Öte yandan ithalat işlemleri sırasında idari ve bürokratik işlemlerin uzun sürme ihtimali bulunmakta, gümrükte ekstra kontroller yapılabilmekte, idari ücretler, liman masrafları, özel ithalat vergileri şeklinde ekstra maliyetler ortaya çıkabilmektedir.

Ayrıca Madagaskar'ın lojistik altyapısı, özellikle kara yolu taşımacılığı açısından sınırlıdır. Bozuk yollar, yavaş nakliye ve liman ve havalimanlarındaki sınırlı soğutma kapasitesi önemli sorunlardır. Bu durum, su ürünleri gibi bozulabilen ve soğuk zincirde taşınması gereken ürünler için ek zorluklar yaratmaktadır.

Dolayısıyla Madagaskar'a su ürünleri ihracatında yüksek gümrük vergileri, zorlu gümrük ve lojistik prosedürleri, katma değer vergisi ve diğer masraflar, hesaba katılması gereken zorluklardır.

Söz konusu hususlar deniz ürünleri sektöründe Madagaskar'ın hem ihracatı hem ithalatı açısından dezavantaj yaratan hususlardır.

İhracat yönünde ise yerel işletmeler gelişmiş ülkelerin istediği kriterleri karşılamakta zorlanmaktadır.

5. Su Ürünleri Sektöründe İhracatçılarımız İçin Fırsat ve Tehditler

Madagaskar pazarı, ölçek olarak sınırlı olmakla birlikte doğru ürün ve doğru iş ortaklarıyla Türk firmaları için belirli fırsatlar sunmaktadır. Ancak pazara girişte lojistik, bürokrasi ve soğuk zincir gibi konuların dikkatle yönetilmesi gerekmektedir.

Madagaskar'ın yıllık 30 milyon doların biraz üzerinde su ürünleri ithalatı olup bunun çok büyük kısmı (yaklaşık 28 milyon doları) dondurulmuş balık, geriye kalan kısmı ise işlenmiş veya konserve edilmiş balıktır. **Dolayısıyla ülkemiz ihracatçıları için dondurulmuş ve işlenmiş balık ürünleri açısından ihracat fırsatı vardır.** Ayrıca ülkede kişi başına balık tüketimi Afrika ortalamasının altında olmakla beraber hızlı nüfus artışı, kentleşme ve turizm sektörünün gelişmesi deniz ürünlerine yönelik talebin orta vadede artabileceğini göstermektedir. Özellikle yerel üretimin iç talebi karşılamakta yetersiz kaldığı dönemlerde ithal ürünler marketlerde yer bulabilmektedir.

Bununla birlikte, pazara girişte bazı önemli riskler ve yapısal zorluklar bulunmaktadır.

İthalat Süreci: Madagaskar'a balık ve diğer su ürünlerinin ithalatı standart gümrük belgelerine ek olarak başka izin ve denetim süreçlerini beraberinde getirmektedir. Bu nedenle ithalatçı firmanın mevzuata hâkim, deneyimli ve kurumsal bir yapıya sahip olması büyük önem taşımaktadır.

Lojistik, soğuk zincir ve taşıma zorlukları: Madagaskar'a yapılacak su ürünleri ihracatında en büyük zorluk soğuk zincirin sağlanması, nakliye ve lojistik. Madagaskar'ın lojistik altyapısı, özellikle kara yolu taşımacılığı açısından sınırlıdır. Bozuk yollar, yavaş nakliye ve liman ve havalimanlarındaki sınırlı soğutma kapasitesi önemli sorunlardır. Bu durum, su ürünleri gibi bozulabilen ve soğuk zincirde taşınması gereken ürünler için ek zorluklar yaratmaktadır.

Madagaskar'a yapılan ithalat ve ihracatın büyük bölümü Toamasina Limanı üzerinden gerçekleştirilmektedir. Türkiye'den gönderilecek dondurulmuş balık ürünleri için en ekonomik ve yaygın yöntem soğutmalı konteynerlerle denizyolu taşımacılığıdır. Ancak uzun transit süreleri, yüksek navlun maliyetleri, liman işlemlerindeki gecikmeler ve ülkedeki sınırlı soğuk zincir altyapısı önemli riskler oluşturmaktadır.

Gümrük ve İdari Engeller: Madagaskar, bazı Afrika ülkelerine kıyasla aşırı korumacı veya yasaklayıcı bir ithalat rejimine sahip değildir; ancak bürokratik süreçler zaman alabilmektedir. Balıkçılık ürünlerinde ön ithalat izni, sağlık kontrolleri, BSC (Bordereau de Suivi de Cargaison) işlemleri ve gerektiğinde laboratuvar analizleri gibi ilave prosedürler uygulanmaktadır. Bununla birlikte, günümüzde Nijerya veya bazı Batı Afrika ülkelerinde görülen zorunlu SGS/Bureau Veritas türü klasik bir preshipment inspection sistemi bulunmamaktadır. Kontroller daha çok ithalat öncesi izinler ve varış sonrası sağlık denetimleri üzerinden yürütülmektedir.

Bu nedenle, Türkiye’den ihracat yapacak firmaların en büyük riski mevzuatın kendisi değil, belge eksiklikleri veya idari süreçlerde yaşanabilecek gecikmelerdir. Güvenilir bir yerel ortakla çalışılması ve izin süreçlerinin yükleme öncesinde tamamlanması önem taşımaktadır.

Madagaskar’da dış ticaret süreçleri bürokratik ve karmaşık bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Vergiler genel olarak yüksektir. İthalat işlemleri sırasında idari ve bürokratik işlemlerin uzun sürme ihtimali bulunmakta, gümrükte ekstra kontroller yapılabilmekte, idari ücretler, liman masrafları, özel ithalat vergileri şeklinde ekstra maliyetler ortaya çıkabilmektedir. Gümrük işlemleri yavaş ilerleyebilir; bazı durumlarda yerel bağlantılar veya deneyimli temsilciler olmadan süreç uzayabilir, fazladan denetimler ve masraflar ortaya çıkabilir.

Fiyat Rekabeti: Bununla birlikte, Madagaskar’ın satın alma gücünün sınırlı olması nedeniyle fiyat rekabeti ihracat yapabilmek için çok önemli bir unsur olacaktır.

Ticari Anlaşmalar: Madagaskar’la ticareti kolaylaştıran anlaşmalarımız bulunmamaktadır.

6. Sonuç: Türkiye–Madagaskar Su Ürünlerinde Ticaret Geliştirilebilir mi?

Madagaskar su ürünlerinde güçlü üretim ve ihracat yapısının (kabuklu deniz ürünleri) yanı sıra kayda değer miktarda dondurulmuş balık ithalatı yapmaktadır. Balık ithalatı ağırlıklı olarak dondurulmuş orkinos türlerinden, özellikle çubuk orkinos/skipjack ve sarı yüzgeçli orkinostan oluşmaktadır. İthalatta başlıca tedarikçi ülkeler arasında Fransa ve İspanya öne çıkmaktadır. Bu durum yerel üretimin güçlü olmasına rağmen arz açığı nedeniyle ithalatın da önemini koruduğunu göstermektedir.

Türkiye’nin Madagaskar’ın su ürünleri ve ilgili gıda ürünleri pazarında mevcut durumda bir varlığı bulunmamaktadır. Madagaskar pazarının deniz ürünleri sektörü açısından özellikle nakliye ve lojistik zorluklarından dolayı Türkiye için kolay bir pazar olmadığı görülmektedir. Bununla beraber sektör, Türkiye ile Madagaskar arasında ticaretin geliştirilebileceği alanlarından biridir. Türkiye açısından özellikle **dondurulmuş ve işlenmiş balık ürünleri ve konserve ürünler** için yukarıda fırsat ve tehditler çerçevesinde Madagaskar pazarında potansiyel olduğu düşünülmektedir. Özellikle düşük maliyetli ürünlerde ihracat fırsatı yakalanabilir ancak başarının, lojistik planlaması, soğuk zincir ve fiyat rekabetine bağlı olduğu unutulmamalıdır.

Diğer taraftan, Madagaskar dünyanın önemli **karides, kalamar, ahtapot, yengeç** üreticilerinden biridir; su ürünleri sektörü ulusal ekonomide stratejik bir konuma sahiptir. Bu durum Türk girişimciler için de fırsatlar sunmaktadır. Özellikle kaliteli dondurulmuş karides ve bazı özel deniz ürünlerinin Türkiye’ye ithalatı, restoranlar, marketler, otelcilik, turizm ve premium gıda sektörleri açısından fırsatlar sunmaktadır. Bu durumda da Madagaskar’lı işletmelerin Türkiye’deki mevcut ithalat şartlarına uyum sağlamaları (onaylı işletme olmak gibi) gerekmektedir.

Sonuç olarak, su ürünleri sektörü Türkiye ile Madagaskar arasındaki ticari ilişkilerde belirli ürünlerde karşılıklı fırsatlar sunan niş bir alan olarak değerlendirilebilir. Bu yönüyle sektör, iki ülke arasında iki yönlü olarak ticaretin geliştirilmesine uygun bir alandır. Başarılı bir ticaret ilişkisi kurulabilmesi için iyi bir lojistik planlaması, güçlü soğuk zincir altyapısı, güvenilir yerel ortaklar, doğru ürün seçimi ve mevzuat süreçlerinin etkin yönetimi temel belirleyici unsurlar olacaktır.

7. Faydalı Linkler

EDBM (Madagaskar Ekonomik Kalkınma Kurulu (EDBM)

Mail: edbm@edbm.mg, Website: <https://edbm.mg/>

Madagaskar Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı

<https://www.presidence.gov.mg>

Başbakanlık Ofisi

<https://www.primature.gov.mg>

Dışişleri Bakanlığı

<https://www.diplomatie.gov.mg/>

Posta, Telekomünikasyon ve Dijital Geliştirme Bakanlığı

<https://www.mndpt.gov.mg/>

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı

<https://www.mef.gov.mg/>

Tarım, Hayvancılık ve Balıkçılık Bakanlığı

<https://www.minae.gov.mg/>

<https://www.mpeb.mg/>

Enerji ve Hidrokarbonlar Bakanlığı

<https://meh.mg/>

Maden Bakanlığı

<https://www.mmrs.gov.mg/>

Turizm ve El Sanatları Bakanlığı

<https://www.tourisme.gov.mg>

Madagaskar Merkez Bankası

<https://www.banky-foibe.mg/>

İşletmeler Birliği (GEM):

<http://www.gem-madagascar.com/membres>

Sanayiciler Birliği/Sendikası (SIM)

<https://simmadagascar.mg/nos-membres/>

T.C. Antananarivo Büyükelçiliği

Ticaret Müşavirliği